

EEN ROEP VAN VERRE

DOOR DEN SCHRIJVER VAN

—:— LICHT OP HET PAD —:—

■ ■ NEERGESCHREVEN DOOR ■ ■
■ ■ MABEL COLLINS ■ ■

EEN ROEP VAN VERRE.

EEN ROEP VAN VERRE

TOT BESTUDEERDERS VAN "LICHT OP
HET PAD" DOOR DEN SCHRIJVER VAN
"LICHT OP HET PAD", NEERGESCHREVEN
DOOR MABEL COLLINS (MRS. K. COOK)
UIT HET ENGELSCH VERTAALD DOOR
H. VAN EGMOND—TEN BRUMMELER. :-:

UITGAVE VAN DE THEOSOFISCHE UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
:-: :-: AMSTELDIJK 76 EN 79 AMSTERDAM :-: 1905 :-: :-:

VOORWOORD.

In de "Roep van Verre" door den schrijver van "Licht op het Pad" geschreven, heeft hij zijne belofte vervuld, in laatstgenoemd werkje neergelegd, waar hij zegt: Ik stel mij voor gedeelten van Licht op het Pad in andere en soms duidelijker taal weêr te geven.

Moge deze Roep van Verre door allen beantwoord worden, die dit boekje in handen krijgen.

(VERT.)

EEN ROEP VAN VERRE

TOT BESTUDEERDERS VAN

“LICHT OP HET PAD”.

De eerste spreuken van “Licht op het Pad” zijn de verre roepstem, komende van daar waar geen wedergeboorte meer noodig is, tot hen die nog in aardlevens strijden. Zoolang de mensch het lichaam nog bewoont, is hij niet in staat den toestand te begrijpen die door deze spreuken wordt aangeduid, want op het oogenblik gaat hij door het tranendal; hij is onderhevig aan smart, hij is niet in staat te leven zonder smart te veroorzaken, en het is door de kracht van zijn levend hart dat hij volkomen ervaring bereikt, en

zich bewust met het geheel vereenigt.

De sleutel tot het mysterie, de verbazingwekkende belofte van de verre toekomst, die den pelgrimstocht dragelijk maakt, wordt in deze spreuken gegeven. Zij staan aan het begin van het pad, de lichtstraal, die van het andere einde komt, waar het volle licht is; de lichtstraal, die zijn gansche baan verlicht, en den pelgrim leidt en troost op zijn bitteren weg.

Geen menschelijke oogen kunnen zich onthouden van tranen, zelfs niet die van den Meester in leven, den Adept of den Leeraar. Van af den tijd dat de ziel zich begint te bevrijden van begoocheling en onwetendheid, en verlichting de plaats van duisternis inneemt, leeft de leerling in voortdurende droefenis, want alom ziet hij onwetendheid, en dientengevolge lijden. Tranen zijn als de dauw op den ver-

droogden grond: zijn wezen zou verwelken in de dorheid van de stoffelijke wereld, welke niet in hemzelf de teederheid op, die tranen is en die van binnen uit de ijzeren boeien van afgescheidenheid verbreekt.

Laat niemand verlangen naar den tijd dat zijne oogen niet meer in staat zullen zijn tranen te storten; als die toestand over hem zou komen, terwijl hij nog dat is, wat wij nu mensch noemen, zou hij een bondgenoot zijn geworden van de duistere machten, die strijden voor den ondergang van het ras. Oneindig mededoogen, het vermogen van diepe droefheid en medelijden kenmerken den verlichten mensch, en zijn een wezenlijk deel van den aard der Heilanden van het ras; zij moeten eerst worden afgelegd bij de verwijderde poort van het eeuwige leven, wanneer deze verlossers en

herders al hunne kudden veilig daaraan en daardoor hebben geleid. Maar het is goed en noodzakelijk voor den leerling te weten, dat er in de toekomst een Uur zal aanbreken, waarin alle tranen zullen zijn weggeveegd om nimmer meer op te wellen; waarin alle bronnen van smart zullen hebben opgehouden te bestaan; omdat de geheele in boeien geketende natuur van den mensch bevrijd en voor altijd aan de kwelling der begeerte ontkomen zal zijn. Dan zal die natuur niet langer menschelijk zijn, en in den toestand waarin deze dan zal worden geboren, zal wat ons bekend is als smart, ondenkbaar wezen. Niemand kan door die poort gaan, vóór allen er door kunnen; want voor de gereinigde en volmaakte ziel, die gereed staat om er door te gaan, en het nieuwe leven te beginnen, wordt dit onmogelijk

gemaakt door den band van sympathie, die bestaat tusschen hem en al die anderen, die hem veel dierbaarder zijn dan zijn eigen zelf; door de diepe gevoelens van medelijden en het opwellen van de tranen, die een kenmerk zijn van menschelijkheid, en een van haar heerlijkste eigenschappen. Het etherisch wezen binnen 's menschen stoffelijk lichaam stort vele tranen van te ijle en fijne soort om door stoffelijke oogen te worden gestort; en de geest weent als hij op den drempel staat van de stof, en in die duisternis wordt getrokken door de wetten van leven en van liefde, en door de banden van verwantschap en deelgenootschap. Zoo wordt het gansche wezen verzacht en doortrokken van den dauw zijner eigen teederheid. Alle menschen moeten zoo verzacht en doortrokken worden, eer zij geschikt zijn dien toestand

in te gaan, waarin tranen storten hun onmogelijk is. Dan zullen de oogen van reinen geest zien datgene wat voor ons vorm noch kleur heeft, omdat het onzichtbaar is, en dat alleen door geloof begrepen kan worden. Het vermogen om te gelooven is de eerste noodzakelijke hoedanigheid voor den leerling, die den roep van verre heeft vernomen en het pad zou wenschen te betreden dat hem eindelijk in dien toestand zal brengen, waarin hij in staat zal zijn te zien.

Dat wat het hooren van het oor genoemd wordt van het bevrijde en verlostte wezen, is een volkomen bewustzijn van alles wat bestaat, zonder eenige moeite of noodzaak om het eene geluid van het andere af te scheiden. Het geheel maakt zich in zijn levende werkzaamheid kenbaar aan de onafgebroken aandacht van

hem, die in staat is te hooren. Dit hooren is slechts mogelijk wanneer de zinnen niet alleen onderworpen, maar geheel afgelegd zijn met de voertuigen waartoe zij behooren. Het begrijpen door middel van de zinnen moet geheel opgehouden hebben, voordat de vrijgemaakte en gereinigde geest bewustzijn kan verkrijgen van het geheel door er zijn aandacht op te vestigen.

De gevoeligheid moet met elke opvolgende incarnatie toenemen, opdat de geest kennis en ervaring zal kunnen opdoen en op deze wijze zal kunnen vooruitkomen, rijp worden en den vereischten vooruitgang maken, naar dien toestand waarin onmiddellijk bewustzijn mogelijk is. Geen geluid, geen kreet hoe gering ook, geen trompetgeschal kan nu ongestraft ontkend of vermeden worden, omdat de geest dat

gene, waarvan hij nu onkundig verkiest te blijven, in latere en strengere lessen zal te leeren hebben. Alle onder-richt en alle ondervinding vermeerderen in gestrengheid naar de mate van den vooruitgang van de ziel en van het ras, zooals wij dien mettertijd zien gebeuren; alleen op deze wijze kan het ras in den eeuwigen toestand worden ingeleid en er toe gebracht worden den drempel te overschrijden van de geboorte in volmaakt bestaan.

De verre roep van den Meester tot den leerling houdt zelfs een grooter bevel in met betrekking tot de macht der spraak dan tot het gezicht en het gehoor. De spraak is de scheppende kracht, en het gesproken woord kan alleen geuit worden door het volmaakte wezen, dat de eigenschappen der goddelijke macht heeft verworven. Door het gesproken woord werden de heme-

len en de aarde geschapen, voor de ontwikkeling en opvoeding der menschelijke ziel; en door het gesproken woord zullen ontelbare hemelen en aarden nog gemaakt worden voor de rassen, die de ervaring behoeven van er in te wonen.

De leerling die het zelf heeft overwonnen, en zijn wezen aan het geheel heeft overgegeven, heeft in zich de kiem verkregen van elk der krachten die noodig zijn voor het gereinigde en volmaakte wezen. Hij heeft dat vertrouwen, hetwelk ontstaat door het opgeven van persoonlijke begeerte en door het bewustzijn van het geheel; hij heeft dat gehoor hetwelk hem het geluid van vele stemmen, hetzij van leed of van vreugde, overbrengt; hij heeft dat gezicht, hetwelk hem het leven, de ellende en de verwachtingen doet zien van andere menschen, en hem in staat

stelt, in het hart door te dringen van hen met wie hij omgaat; hij heeft zooveel menschenkennis verkregen, dat zijn tegenwoordigheid te midden van hen de scheppende kracht ontwikkelt en aantrekt en de macht van liefde ontwikkelt. De leerling, die zoover is gevorderd, die het wonder van zijn eigen levende ziel heeft aanschouwd, is in staat de toekomst van den mensch te lezen. Hij kent de beteekenis van "den Roep van Verre", dien hij gehoord heeft, de stem welke van uit de stilte tot hem is gekomen, van de pioniers van het ras, die aan de poort van het eeuwige leven staan en hem roepen. Hij kan de Halle van Leering ingaan en daar de woorden geschreven zien die het lot en de toekomst van het ras in zich bevatten. De lessen, die de mensch heeft te leeren, worden daar uiteengezet en het zijn deze lessen waar-

naar de toekomst gericht wordt. Het is slechts de traagheid van den individueelen mensch om het leven van het geheel te deelen, en om zijn persoonlijke begeerten op te geven, die den vooruitgang van het geheele ras tegenhoudt. De trappen zijn duidelijk voor allen aangewezen, en moeten te hunner tijd betreden worden. De pioniers, die tot de hoogste trede zijn geklommen, moeten daar op de achterblijvenden wachten en zelfs afdalen om hen op te heffen; want de geest der menschheid is één ondeelbaar geheel.

Geloof, hoop en liefde zijn de drie eerste eigenschappen, noodig voor allen, die zich naar het licht bewegen. Geloof, dat het volmaakte vertrouwen is in datgene wat, ofschoon gekend, niet kan worden uitgedrukt; dat volkomen vertrouwen in de ontwikkeling

van het geheel, hetwelk den leerling in staat stelt kalm te staan, te midden van allen strijd en zonder wijken te kampen tegen de zwaarste tegenspoeden; en die liefde welke alles omvat en alles vergeeft.

Het onzichtbare voor welks erkenning geloof noodzakelijk is, omgeeft ons, en dringt zich aan alle kanten aan ons op, en de mensch die dat niet erkent, leeft in een kooi, gevormd door zijn eigen persoonlijkheid. Er bestaat etherische en geestelijke samenhang, een aaneenschakeling van alle deelen, die op dezelfde wijze door 's menschen stoffelijke wezen gaat, als licht gaat door een doorschijnende zelfstandigheid. Het gaat er doorheen en wordt er niet door teruggehouden. De gedachte stroomt door de denkvermogens, en aandoening door de harten der menschen op zoodanige

wijze dat hunne werking bijna zichtbaar is. Geloof is nauwelijks noodig om het feit te begrijpen, dat gedachte en gevoel door de menschen heen-stroomen in golven; voorvallen van groot en algemeen belang hebben dit duidelijk gemaakt. Maar het wordt alleen erkend in verband met gebeurtenissen van buitengewoon belang, zooals gelijktijdige ontdekkingen, godsdienstige herlevingen, het uitbreken van oproer of oorlogsverschijnselen. Dat wat zich vertoont in deze tijden van opwinding is te allen tijde waar. Veel van wat men meent aan het instinkt te moeten toeschrijven, en te zijn aangeboren, is te danken aan de stroomingen van gedachten en gevoelens, die onophoudelijk door het menschelijk ras gaan. Gedachtekracht is in deze eeuw bekend, en wordt tot op zekere hoogte begrepen; maar

zelfs zij, die er zich bewust van bedienen, verkeeren dikwijls in de dwaling dat de gedachten, waarmee zij anderen beïnvloeden, in hun eigen denkvermogen ontstaan. Dit is eene onmogelijkheid, daar gedachte een wisselende stroom is, op den drempel der stoffelijke wereld in beweging gebracht, en uitgestort door krachten boven en buiten dezen begrensden toestand. Evenals lichtgolven door alle dingen heengaan, en elk ding die stralen ontvangt en terugkaats, welke het in staat is te ontvangen of terug te kaatsen, zoo ook met de gedachtegolven. Zij gaan door der menschen zielen, en elke ziel neemt datgene op, wat zij in staat is te begrijpen en geeft dat aan de wereld. Zij zijn de bezielende stroom van 's menschen leven, en zij worden in hem het zoogenaamde goed of kwaad, overeenkomstig zijn eigen

vermogen. De leerling die geloof heeft, opent zijn ziel voor de volheid van den stroom, en zijn ziel wordt wit gelijk de witte bloemen, die al de lichtstralen weerkaatsen inplaats van er eenige uit te zoeken. Hij weet, dat wanneer de gansche stroom bij zijn doorgaan wordt omvat, opgevangen en teruggekaats, er geen goed of kwaad is. Hij weet, dat in dezen stroom datgene bestaat wat broederschap is. De menschen behoeven niet naar eenheid van gedachte te streven, of gedachtekrachten in werking te stellen. Zij moeten in staat zijn den vollen gedachtenstroom te begrijpen, die onophoudelijk door het gezamenlijk verstand van het ras heenvloeit, en zij die dit kunnen, hebben dien toestand bereikt, welke hun een onbetwistbare plaats in de Witte Broederschap geeft. Dan kennen zij de kracht der Broeder-

schap, en een elk steunt gelijkelijk op den ander zonder noodzaak van spreken of aanraking.

De ijzeren slagboom van afgescheidenheid is voor hen weggeschoven, en de gouden poort ten deele ontsloten. De leerling, die dezen ijzeren slagboom weg heeft geschoven, weet dat de misdadiger en de boosdoener dwalen door begrenzing en door onbekwaamheid om te begrijpen. Hij weet dat er geen straf is voor zonde behalve vergeving, omdat de liefde, welke de groote gelegenheid gaf, vervat in den pelgrimstocht door de stof, slechts wenscht dat elke mensch zoo zal groeien en ontwikkelen, dat hij in staat zal zijn dezen pelgrimstocht te volbrengen, en aldus mede te helpen om het ras te verlossen en voor altijd te bevrijden van stoffelijke toestanden. De aandoeningen van het hart

komen den mensch, die binnen zijn afgescheiden persoonlijkheid leeft, als zijn eigene voor, in hemzelf geboren. Zij zijn van hem en zij zijn niet van hem, in dezelfde beteekenis als de lucht, welke hij inademt en de wind, welke die lucht in beweging brengt, het bezit zijn en niet zijn van zijn stoffelijk lichaam. Zij gaan door hem heen, en hij deelt ze met alle anderen die binnen hun sfeer van invloed komen. Door zijn eigen hart te bestudeeren, verkrijgt de leerling verlichting en doorgrondt de harten van andere menschen, omdat zijn leerlingschap hem bewust maakt van den vloed van aandoeningen die door hem en hen heenstroomt, en hem in staat stelt te begrijpen, hoe noodig het is alle gevoelens te hebben ondervonden, op elke mogelijke golf van menschelijke aandoening te hebben geantwoord, vóórdat het hem gegeven

wordt in den toestand te komen, waarin gevoeligheid afgelegd kan worden. De misdadiger en de boosdoener worden misleid doordat zij alleen in staat zijn te voelen in een deel van hun wezen; gevoeligheid is slechts in het laagste en hebzuchtige deel van de natuur ontwaakt en het geheele goddelijke deel is verdoofd en gevoelloos. Zoo zijn zij niet alleen gescheiden van de broederschap van liefde, maar ook van het ras waartoe zij stoffelijk behooren. Maar de gevoeligheid vermeerdert, de wet van groei volgende waaronder de mensch bestaat; en in den loop der incarnaties leert het geheele hart op den ganschen stroom van menschelijke aandoening te antwoorden, en dat gedeelte van het hart, dat den zondaar deed zondigen, zinkt in de hem toekomende plaats als een deel van een geheel, hetwelk

in zijne volkomenheid den mensch goddelijk maakt. En slechts wanneer dit tot het uiterste is volbracht, kan de gevoeligheid afgelegd worden en de ziel staan in het bloed van haar menschelijk hart, door den stoot van haar eigen zwaard tot vloeien gebracht. Want elke gereinigde geest zal, als het geheele ras bevrijd en verlost is, binnen zichzelf die kiem vernietigen, die bij hem de gewaarwording van genot had doen ontstaan, en God zal dan al zijne tranen afwisschen, en het zal hem onmogelijk zijn er meer te storten. Dan zal hij in staat zijn te zien en te staan. Dan zal de Verre Roep gehoord zijn en beantwoord.

II.

De eerezucht, die de zielen der menschen in den afgrond slingert, is niet de een-

voudige vorm van begeerte naar welslagen, onder welken naam zij in het gewone leven doorgaat. Totdat een hooge leeftijd bereikt is, is deze eerzucht een noodzakelijke aansporing, zonder welke eene doodsche onverschilligheid over het ras zou nederdalen. Daarom wordt den leerling gezegd te werken zooals diegenen werken, die eierzuchtig zijn, want het is noodig voor hem om naast de strijders en werkers te staan, zoolang hij verkeert te midden van de werkzaamheid der wereld. Hij moet in hunne rangen strijden als hij tot hen wil behooren. En zoolang hij nog menschelijk is, is het noodig dat hij deelt in de begeerte naar welslagen, welke de natuurlijke prikkel tot inspanning vormt. De belooningen, die gewone menschen aannemen als bewijs van welslagen, zijn van geen waarde voor hem; de ge-

wone mensch begeert ze omdat hij bezittingen voor zichzelf verlangt, en bereid is, ze door zijn werk van anderen te verwerven. De leerling loopt geen gevaar zulke belooningen te begeeren, en indien het lot ze in zijn loopbaan weeft, dan schat hij ze op de juiste waarde als tijdelijke lasten en verantwoordelijkheden. De krachtsinspanning moet bij hem even groot zijn als bij elken anderen mensch, grootere inspanning dan anderen mogelijk is, wordt van hem verwacht, telkens wanneer de vooruitgang van het ras dit eischt. Hij werkt beter dan de gewone mensch, die eierzuchtig is, zooals ook een gewillig paard beter werkt dan dat, hetwelk de sporen noodig heeft.

Het is niet op de gebieden van verstandelijke of stoffelijke werkzaamheid dat de leerling eierzucht moet uitroeien. Het groote gevaar voor

hem gedurende zijn ganschen pelgrimstocht, is dat er een zaad van geestelijken trots in hem zal ontkiemen en zijn hoogere natuur verstikken zal, vóórdat hij bewust is van dien groei. Want het groeit als onkruid op een vruchtbaren bodem. De eene of andere onverwachte gebeurtenis zal den mensch aan zichzelf openbaren in een nieuw licht; inplaats van de nederige leerling te zijn, dien hij zich waande, voelt hij zich met trots vervuld over zijn eigen kundigheden en gaven, en niet in staat om hulp te vragen aan de goddelijke krachten, die door hem werken, omdat hij zich durfde verbeelden dat hij macht uit zichzelf heeft rechtens zijn geestelijke persoonlijkheid. Dan kan eerzucht hem overvallen en hij zal trachten zich tot de hoogte van groote macht te verheffen en zich voorrechten aan te

matigen, die alleen door de hand van een Meester veilig aan een beproefd en getoetst leerling gegeven kunnen worden. Het verkrijgen van macht is een der eerste doeleinden van den leerling; er wordt zonder ophouden naar gestreefd gedurende het geheele pad van vooruitgang, en het is nog altijd zijn doel, wanneer het einde van den pelgrimstocht is bereikt en hij gereed is den drempel te overschrijden. De macht, die hij tracht te verkrijgen, geeft hem geen persoonlijke waardigheid of roem of positie; hij kan de menschen niet beïnvloeden om eenig persoonlijk voordeel te verkrijgen. Die mogelijkheid is van hem genomen bij zijn eerste trede op het ware pad, en wordt nooit meer in zijne handen gegeven. Die eerzucht, welke geboren wordt uit geestelijken trots, en die hem overvalt wanneer hij een goed

eind gevorderd is op den weg, brengt hem geen persoonlijke macht; hij heeft die menschelijke begeerte opgegeven toen hij leerling werd; en wanneer die begeerte met zeventvoudige kracht op een veel hooger gebied van bestaan terugkeert, is het eenig gevolg dat hij in den afgrond wordt geslingerd, waaruit hij gered zal moeten worden door groote krachtsinspanning van hemzelf en van de Heilanden der wereld. Maar de ware macht, de macht van de broederschap der liefde, geboren uit den overschaduwenden geest van het Goddelijke in den mensch, die moet ten vurigste begeerd worden van af het eerste oogenblik van leerlingschap, en die begeerte moet nimmer ophouden te groeien. Het is deze begeerte, die den leerling terstond zijn aandeel geeft aan de groote taak om het ras te verlossen. Zijn kring

van werkzaamheid breidt zich gestadig uit met zijn groei, totdat den mensch, die door de reinheid van zijn begeerte om een enkelen vriend te helpen, daartoe in staat werd gesteld, de leiding wordt toevertrouwd van een gansch volk van wezens of van een geheele school van gedachte. Het beginsel van ontwikkeling in dezen pelgrimstocht, waarmede wij bezig zijn, brengt vereenigingen van menschen met zich mede; de eerste vorm hiervan is het familieleven, een natuurlijke toestand van den natuurlijken mensch. Hieruit ontstaan een onnoemelijk aantal meer of minder zelfzuchtige of onzelfzuchtige groepen, naarmate van het karakter der menschen, die er toe behooren. Een der verplichtingen van den leerling is om de vereenigingen der menschen te leiden en te brengen in die lijnen van inspanning waarlangs het welzijn

van het ras bevorderd wordt. Hij wordt er toe geleid, deel te nemen aan de bewegingen die door de Meesters en leiders worden op touw gezet, en het is zijn werk om de macht van de broederschap, waartoe hij behoort, te gebruiken tot zuivering van de beweegredenen en handelingen van de menschelijke vereenigingen waaraan hij deelneemt. De oneindige bronnen van de macht achter hem, waaruit hij zonder ophouden put, zoolang zijne ziel in het goede spoor is, geven spoedig blijk van hun bestaan en een machtige stoot wordt gegeven aan de beweging, waarmee hij zich verbonden heeft. Maar dit verandert niets aan zijn persoonlijke onbekendheid; die zal er waarschijnlijk door vermeederen. Wanneer hij niet langer onbekend blijft en de aandacht op zijn persoonlijkheid gevestigd wordt, zal het

gevolg zijn dat hij door enkelen bemind maar door velen gehaat zal worden. Deze haat ontstaat door den tegenstand tegen de broederschap van liefde en tegen de pogingen van 's werlds Heilanden, die een onafscheidelijk deel is van den aard van den dierlijken en persoonlijken mensch. Het is daarom veel beter voor het werk waaraan hij deelneemt, dat de mensch zelf zoo onbekend mogelijk blijft. De hoedanigheid van leerling-schap wekt de slechte hartstochten van andere menschen op, en het werk wordt meer gebaat indien deze hoedanigheid verborgen wordt gehouden op het stoffelijk gebied, en de volle macht alleen wordt uitgeoefend op den verstandelijken en etherischen aard der menschen, door wie een leerling in de wereld wordt omringd. De dierlijke aard van den mensch zal nu met

wilder kracht strijden om overwicht te verkrijgen dan in het verleden, want de vooruitgang van het geheel bedreigt zijn eigen macht. Het is daarom nu noodiger dan in vroeger tijden, dat de tegenwoordigheid van leerlingen in vereenigingen van menschen enkel gevoeld wordt in de algemeene opheffing van die vereenigingen, niet in de leiding van de leerlingen zelf. Dit ontwapent en misleidt het dierlijke deel der menschen, die zich tot ongewone handelingen gedreven voelen, en geleid door hoogere beweegredenen dan die gewoonlijk in hun bewustzijn opkomen. De aan den leerling opgedragen taak om aldus de beweging, waaraan hij deelneemt, te leiden, is veel zwaarder dan wanneer hem toegestaan werd dit te doen door persoonlijken invloed en uiterlijke leiding, daar hij moet inwerken zoowel op den aard der

menschen, in wier midden hij werkt, als op hun daden. De gewone mensch, die nog niet op het Pad is gekomen, of er zelfs nimmer van hoorde, moet een verandering in zichzelf bespeuren van af het oogenblik dat hij met een leerling samenwerkt in eenige openbare onderneming of in een gezamenlijke poging. Hij is er niet bewust van, op het oogenblik zelf, omdat de werking van de onzichtbare macht zoo subtiel is, maar als hij op zijn leven terugziet, zal hij een tijd bespeuren waarin zijn beweegredenen verhevener werden, en hij zal dit moeten toeschrijven aan de eene of andere samenwerking met een andere persoon, ofschoon hij misschien zelfs dan nog niet eens vermoedt, wie van degenen in wier midden hij werkte, het medium was der goddelijke invloeden.

Wanneer de leerling voor het eerst

begint te bemerken dat hij deze macht bezit om de menschen, onder wien hij werkt, te beïnvloeden, zonder het gebruik van stoffelijke spraak, overvalt hem voor het eerst geestelijke eerzucht (die meest verborgen en doodelijke vijand). De gewone mensch, die nog niet de eerste schrede op het pad zette, kan zich zelfs niet de kracht van deze verleiding voorstellen. Deze is zóo machtig dat zij de ziel bedwelmt, zóo arglistig dat zij het verstand benevelt. Verbijsterd door de mogelijkheden van zijn eigen wezen, staat de leerling verbaasd en verblind. Hij heeft macht verlangd om goed te doen, en die is tot hem gekomen, hij heeft gevraagd aan de goden gelijk te mogen worden, en één hunner hoedanigheden is de zijne geworden. Het schijnt hem toe dat hij nu stellig het recht heeft als een god te handelen en het lot der

menschen te bepalen. Hij vergeet dat deze macht, die tot hem gekomen is, slechts één der hoedanigheden is van de goden, die in hunne lange ontwikkeling door middel van leed en smart, zoowel als van vreugde en glorie een gansche verzameling van krachten en gaven hebben verworven, waarvan elk de andere matigt, en er mede samensmelt.

De vier regels die voorkomen in de eerste spreuken van "Licht op het Pad" duiden vier hoedanigheden aan, die door den gereinigden geest verkregen moeten zijn, vóór hij bevrijd kan worden, en deze moeten gelijkelijk verkregen zijn. De macht om anderen te helpen (of de macht van het woord) is slechts ééne er van, en stelt daarom den geest aan het grootste gevaar bloot.

Het is de begeerte tot leven, welke den geest belet dien stoot met het zwaard te geven, die het bloed van het menschelijk hart zal doen vloeien. Het is niet het dringende, kleingeestige verlangen om één persoonlijke loopbaan, één bepaalde incarnatie voort te zetten, ontstaan uit de vrees dat er niets zal zijn om er voor in de plaats te stellen, een dringend verlangen gelijk gevoeld wordt door godlooche-naars en materialisten wanneer de ouderdom op hen neerdaalt, en dat zijn eigen straf met zich brengt. De zekerheid dat op geenerlei wijze aan dit verlangen kan worden voldaan, maakt het van af het begin tot een marteling. Het is geen onbeduidende hartstocht die in een ziekelijk of bekrompen verstand groeit, waarop de

zin doelt: "Dood de begeerte naar het leven". Het is de groote overheerschende aandoening in de zielen der menschen, die hen tot menschelijke wezens heeft gemaakt, die hun het vermogen heeft gegeven om telkens weder een incarnatie van ondervinding door te maken in de verwarrende en uitputtende toestanden van ruimte en tijd, genot en smart. Bezielde door deze overstelpende aandoening verdringen de menschelijke zielen zich op den drempel der stoffelijke wereld, begeerig uitziende naar gelegenheden om te incarneren en naar lichamen waarin zij geboren kunnen worden, en kunnen komen tot wat de mensch leven noemt — dat is, menschelijk leven. De engelen, die volmaakt van wezen en in evenwicht zijn, bevrijd van de wisselvalligheden van stoffelijke en verstandelijke gewaarwording, zien met ontzag

en verbazing op de zielen neer, die voortdringen naar die vreeselijke ervaring van menschelijk leven, verblind als zij zijn door den hartstocht, die zich van hen meester heeft gemaakt. Dit ontzag en die verbazing worden gevoeld in betrekking tot de goddelijke macht, die in staat is een zoo verbazingwekkende aandoening in te boezemen, dat het een geheel ras van wezens kan nopen om zulk een bitter en vreeselijk pad vol gevaar en wisselvalligheden in te slaan. Het verlangen naar stoffelijk leven komt over de zielen in een golf zoo overweldigend, dat elke andere hoop en elk ander doel uit het oog worden verloren, en zij komen in groote menigten naar het stoffelijk heelal, en dringen er van alle kanten op in, begeerig binnen te treden, onverschillig op welke wijze, liever dan uitstel te gadoogen.

Deze golf van aandoening begon haar uitwerking zoodra het stoffelijk heelal geschapen was, opdat leerlingen vrijwillig ter school zouden gaan; zij is al dien tijd blijven bestaan tot nu toe, en zal blijven bestaan totdat het ras zijn verlossing nadert. Dat is het, wat steeds opnieuw zielen terugvoert naar den drempel van het stoffelijk leven, al ondervonden zij telkens weder dat smart terugkeert en dat vreugde vergeet. Hoe diep zij deze les ook geleerd mogen hebben, toch snakken zij met een overweldigend verlangen naar de ondervinding. Alleen leerlingen, die reeds ver gevorderd zijn op het pad, zijn in staat om deze aandoening te beschouwen als iets buiten zichzelf, evenals een mensch de zee beschouwt, wanneer hij er in zwemt. Zij weten dat het dit smachten naar stoffelijk leven is, dat hen in de wereld brengt

waar het pelgrimspad ligt; zij weten dat dit pad moet betreden worden en zij laten zich herhaaldelijk hierheen terugvoeren door toe te geven aan het verlangen naar ondervinding door de zinnen, wetende dat zij er te goeder ure van bevrijd zullen worden. En terwijl zij zich aldus overgeven en met ijver werken in alle velden van werkzaamheid, die voor den mensch openstaan, trachten zij in hun eigen hoogere natuur het persoonlijk element te vernietigen, dat den mensch tot een slaaf maakt van de begeerte tot leven. Evenals alle andere hartstochten moet zij onderworpen worden aan het hooger Zelf en gestadig, zij het ook langzaam, uit de natuur verdreven worden. De leerling, die de verre roepstem heeft gehoord, zal eens in staat zijn, om alle begeerte tot stoffelijke ondervinding te dooden, en zonder eenig per-

soonlijk verlangen het stoffelijk leven in te gaan, of als een bevrijde geest het te beïnvloeden van af het etherisch gebied. Deze bevrijde geesten, onbesmet door zelfzucht, het materieele leven alleen ingaande om anderen te helpen, en hierheen gedreven door banden van liefde, medelijden en medegevoel, zijn de glans en glorie van het menschelijk ras, en een bron waaruit het macht verkrijgt. Zij zijn de schakels tusschen de menschenmassa en de Meesters, die den roep van verre uitzenden, welke ten doel heeft alle zielen uit de duisternis te verlossen. Alleen de leerling hoort dien roep van verre, maar hem worden de middelen gegeven om die als een boodschap te overhandigen, aangepast aan het begrip van hen, met wie hij in aanraking komt. Dit is zijn plicht, nu meer dan ooit te voren. Het geheele

ras is beter in staat aan deze boodschap zijn aandacht te schenken dan in het verleden; dit wordt waargenomen door hen, die het van uit de etherische wereld beschouwen. Dat is een stap vooruit, en van elken stap moet zoo-veel mogelijk nut getrokken worden, want de tijd gaat snel. Met het verstrijken van den Tijd zal de gelegenheid in dezen bijzonderen pelgrimstocht voorbij gaan. Elk lid van het ras moet ten laatste door de poort gebracht worden, en allen zullen bij het Portaal wachten op den laatsten achterblijver, die opwaarts geheven zal worden door ontelbare handen van liefde, naar hem uitgestrekt. Maar de wijze waarop deze gelegenheid door den mensch als een geheel genomen, gebruikt wordt, beïnvloedt het geestelijk peil van het ras in de verre toekomst. Dit is een mysterie, te diep voor het begrip van den leerling;

maar de meesters en pioniers kennen het, en daarom gaat de "Roep van Verre" onophoudelijk uit tot hen die ooren hebben om te hooren. Laat uw werk, uw strijd, uw leven en uw liefde inniger en meer volhardend zijn dan van andere menschen; maar dood in uw hoogere natuur die kiemen van geestelijke begeerte, welke de menschelijke zielen doet verlangen naar werkzaamheid en voorrang in de enge begrenzing van tijd en ruimte, onder de heerschappij van vreugde en smart. De reusachtige poging heeft meer kans van slagen dan mogelijk schijnt op het eerste gezicht, want de zichtbare en onzichtbare krachten, die den mensch omringen en hem op zijn plaats houden, zijn alle gericht tot zijn hulp. Zij zijn zijne bondgenooten, hem door dezelfde weldadige macht geschonken, die hem de gelegenheid

geeft. In welke richting 's menschen natuur hem ook leiden moge, hij vindt deze krachten gereed om hem hulp te verleenen. Indien hij tot het kwaad neigt, wordt hij juist door die elementen geholpen, die zich willig tot zijne plannen en ontwerpen leenen. Het is noodig voor hem dat dit zoo is. Alleen gelaten, zonder deze helpers, zou hij noch ten goede, noch ten kwade kunnen werken in dezen verwarrenden staat van menschelijk leven. Zoodra hij zijn schreden zet op het pad, dat naar vrijheid leidt, verzamelen diezelfde krachten, die hem geholpen hebben om de ondervinding van den boosdoener, of van den lusteloozen luiaard, of van den zoeker naar louter genot, op te doen, zich rondom hem met hernieuwde en verdubbelde macht om hem te helpen zijn weg te verhaasten. Als mensch moet hij

alleen staan en hulp geven; als geest is hij verbonden met de geheele broederschap van liefde, en wordt hij opgehouden door de voortstuwende kracht van het geestelijk leven van het heelal. Het heelal bestaat alleen, opdat hij vrijheid zal verkrijgen; en het stoffelijk en materieele deel van de wereld, waarin hij woont, is door eed verbonden aan zijn Schepper om hem in het streven daarnaar bij te staan. Tot dat doel werd het geschapen in stoffelijken vorm. Wij zien den mensch omringd door ontelbare wezens en dingen, welke alle hun aangewezen plaats hebben in het heelal, en hun aangewezen pad vervolgen, schijnbaar geheel onafhankelijk van den mensch. De samenhang tusschen het gansche stoffelijk heelal is van een subtielen aard, die niet door het menschelijk verstand kan worden waarge-

nomen. De bewoner der etherische ruimten is hiervan bewust en is in staat die kennis te benutten tot hulp van den belichaamden mensch. Het onnoemelijk aantal bewuste wezens, die in het stoffelijk heelal vereenigd zijn en de menschen omringen, worden in dezen toestand bijeengehouden door een innigen band, die zijn oorsprong heeft in den Goddelijken Adem. Het is zeer gemakkelijk voor hen, zich uit dezen toestand los te maken, daar hun gebondenheid hier niet die is van een pelgrim, maar van vrijwillige samenwerking. Niet alleen de wezens, die wij als bewust beschouwen, maar ook die welke zich vereenigen, om de lichamen, waarin andere wezens wonen, te zamen te houden, de wezens die zich hebben onderworpen aan de wetten, welke de samenstelling regelen van wat wij

stoffelijke atomen noemen, hebben zich allen gelijkelijk verbonden tot het onderhoud van een stoffelijk leven, dat de school is voor de zielen der menschen. De heerschappij die den mensch gegeven is over hen, is van een geheel anderen aard dan hij wel veronderstelt. Hij begaat voortdurend misslagen in zijn gedrag ten opzichte van hen, en deze dwalingen moeten alle hersteld worden vóórdát zijn les voltooid is. Hij stoot de krachten van zich, die door een eed gehouden zijn hem te helpen en op te heffen, en vermeerdert daardoor de eenzaamheid van zijn toestand en het gevoel van de onzekerheid er van.

Die groote hartstocht, begeerte naar leven, brengt de zielen der menschen in nauwe betrekking tot de wezens, die het heelal vormen, dat hem in staat stelt daaraan te voldoen. Hij

is blind voor het feit dat hij deze bevrediging aan hen te danken heeft. Hij verbeeldt zich dat de elementen en de dingen zonder inspanning bestaan. Dit is zoo niet. Er wordt een onophoudelijke en weldadige inspanning te zijnen behoeve gedaan, en het is noodig voor hem, dat hij dit leert erkennen om het door een goed gedrag te vergelden. De volmaakte mensch gedraagt zich goed jegens alle dingen, of zijn begrip hem in staat stelt ze al of niet als bezielde te beschouwen. Dat, wat hem onbezielde voorkomt, omdat het bewustzijn er van zooveel van het zijne verschilt, heeft hij het meest noodig van al het hem omringende, en naarmate hij in ontwikkeling vooruit gaat, wordt hij dit gewaar en erkent zijn schuld. Dan weet hij, dat, door in zichzelf de begeerte naar leven te vernietigen, hij

legioenen wezens van een taak ontheft, die zij voor zijn welzijn op zich namen.

IV

Wanneer de bloem heeft uitgebloeid, en de stilte, die vrede is, op den storm is gevolgd, is de leerling dien hoogen graad ingegaan, die hem tot een adept in leven, tot een der pioniers van het ras maakt. De storm van het persoonlijke leven is voor hem voor altijd geëindigd: nooit zal hij meer strijden voor de nietigheden, waaraan de menschen zich wijden; nooit zal zijn geest meer opstaan tegen zijn Schepper, wegens persoonlijke verliezen of ontberingen. Voor hem is er vrede. En in die kalmte komt het nieuwe bevel. De leerling mag niet in de stilte van den vrede blijven, dien hij tot zulk een

hoogen prijs verkregen heeft. Hij moet den vrede met zich dragen en uitgaan tot de wereld; dat is de belooning die hij oogst voor de overgave van het zelf. Nu moet hij de zaden van kennis in de zielen van andere menschen gaan strooien. Omgeven door den verkregen vrede kan hij naar 's levens strijdveld terugkeeren en voor de groote belangen strijden, die hij tot nu toe nauwelijks in staat was te erkennen, verblind als hij was door zijn eigen persoonlijkheid. Hij zal dan strijden met een bovenmenschenlijke kracht en toch zal hij ter zijde van den slag staan. De strijder is het goddelijk deel in hem, geheel onpersoonlijk, geheel toegewijd aan den Allerhoogste, geheel ten dienste van de gansche broederschap. De naderende strijd is geen strijd voor de overwinning van het zelf; die is voorbij en afgeloopen,

tenzij de leerling den grond onder zijn voeten verliest en valt. Het strijdperk, waarin hij nu is getreden, is niet dat, waarin de zielen der menschen strijden met het dierlijke deel, dat hen zou willen beheerschen; evenmin dat, waarin de geesten der menschen strijden met hun eigen eerezucht. Het is het strijdperk, waarin de geest van het ras, de ondeelbare geest der Menschheid, strijdt voor de laatste overwinning, welke hem tot die hoogte zal brengen waartoe hij bestemd is. Vroeg of laat moet deze overwinning behaald worden; de strijder kan niet verslagen worden. Maar het is de taak der adepten in leven, om de bitterheid van den weg te verkorten, en den grooten dag der overwinning sneller te doen aanbreken.

De zang des levens wordt alleen dan gehoord, wanneer de adept in staat

is tot deze groote onpersoonlijke inspanning. Dan wordt de mystieke schoonheid en harmonie van het geheel hem duidelijk en de wanklanken die hem terneerdrukten zoolang hij nog onbegrensd was binnen het menschelijk begrip, verdwijnen. De smart en duisternis en verwarring van het sterfelijk leven ontstaan uitsluitend uit het begrensde vermogen en de gedeeltelijke bevatting van den sterfelijken mensch; naarmate hij het onsterfelijk bestaan nabij komt en meer en meer waarneemt van datgene wat hem omringt, wordt hij in staat tot het opmerken van tot nu toe onzichtbare vormen en kleuren, en tot het vernemen van tot nu toe onhoorbare klanken, die allen wanklank maken tot harmonie, alle duisternis tot licht, alle onvolledigheid tot volmaaktheid.

△

THEOSOFISCHE
BIBLIOTHEEK
Tolstraat 154 Amsterdam

- 1 SEP. 2012

